

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa T. A.
przeciwko "H." spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym 15 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 29 września 2021 r., sygn. akt I ACa 65/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 25 maja 2022 r., II USK 582/21).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu,” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, przy czym w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29 września 2021 r. powód T. A. oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Skarżący wskazał, że występujące w sprawie zagadnienie prawne polega na:

1) „Potrzebie wyjaśnienia tego w jakim stopniu sąd orzekając o konsekwencjach prawnych immisji w przeszłości i naruszenia w ten sposób dóbr osobistych powoda może się opierać na zeznaniach świadków i stron, a w jakim niezbędnym jest zasięgnięcie opinii biegłego, a także, czy możliwym jest dokonanie ustalenia opisywanej w art. 144 k.c. przeciętnej miary wynikającej ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych bez sięgania po dowód z opinii biegłego sądowego, czy też takiego ustalenia można dokonać jedynie po uprzednim przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego sądowego?”

2) „Potrzebie wyjaśnienia tego czy w związku z naruszeniem standardów jakości powietrza może dojść do naruszenia dóbr osobistych w postaci godności i nietykalności mieszkania, jak również czy to ostatnie dobro w związku z takim naruszeniem obejmuje jedynie teren nieruchomości na której zamieszkuje osoba dotknięta naruszeniem, czy też również bezpośrednie sąsiedztwo, w tym w szczególności drogi dostępu do tej nieruchomości, a także, wobec braku istnienia norm odorowych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, w jaki sposób należy wyznaczać standardy intensywności i rodzaju odorów dopuszczalnych, a także tych które już ingerują w sferę dóbr osobistych sąsiadów?”

Przyczyna uzasadniająca przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, Nr 12, poz. 151; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że w sprawie zachodzi przesłanka zamieszczona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący nie sformułował w istocie żadnego skonkretyzowanego zagadnienia prawnego, które odpowiadałoby ukształtowanym w orzecznictwie wymaganiom. Ograniczył się jedynie do kazuistycznego przedstawienia określonych kwestii prawnych, nawiązujących do treści zarzutów kasacyjnych, które w jego ocenie powinny zostać rozważone przez Sąd Najwyższy. Nie wyjaśnił przy tym, z czego wynika ich nowy (precedensowy) charakter, względnie, dlaczego rozstrzygnięcie tych wątpliwości nie jest możliwe przy wykorzystaniu dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak również poglądów nauki.

Skarżący podniósł, że: „Istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych zarówno budzących poważne wątpliwości, jak i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie tego, czy w ogóle jest możliwym, a jeżeli tak to w jakim zakresie podniesienie w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia przez Sąd II instancji zarzutu naruszenia art. 231 k.p.c. jak również zarzutu kasacyjnego dokonania niewłaściwej kontroli instancyjnej postawionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 231 k.p.c.”

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z 8 marca 2007 r., II CSK 84/07). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04 oraz z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09).

Wywody wniosku nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Skarżący nie przywołał żadnych orzeczeń Sądu Najwyższego, które obrazowałyby rzeczywistą niejednolitość wykładni powołanego przepisu w sygnalizowanym w skardze

aspekcie. Przeciwnie judykaty Sądu Najwyższego powołane przez powoda, jak również inne dostępne w tym zakresie (zob. np. postanowienia SN: z 2 marca 2022 r., III USK 343/21; z 16 października 2020 r., IV CSK 114/20; z 12 lipca 2019 r., V CSK 97/19) wskazują jednoznacznie, że kwestia naruszenia art. 231 k.p.c., w związku z zakresem kontroli dokonywanej w postępowaniu kasacyjnym, została już przez Sąd Najwyższy dostatecznie wyjaśniona.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

ał